

عنوان مقاله:

گونه های تاکید در قرآن

محل انتشار:

فصلنامه پژوهش های قرآنی، دوره 9، شماره 36 (سال: 1382)

تعداد صفحات اصل مقاله: 19

نویسنده:

محمدحسن ربانی

خلاصه مقاله:

در کلام عرب، اصل آن است که سخن، خالی از تاکید آورده شود. 1 روش سخنوری و نگارش عرب، آن است که وقتی مخاطب ذهنیتی از پیش یا شک و انکاری ندارد کلام خود را بدون ادات تاکید آورد. عالمان بلاغت، خبر را به سه گونه تقسیم می کنند؛ کلام ابتدایی، کلام طلبی، کلام انکاری. کلام ابتدایی، خطاب به کسی گفته می شود که خالی الذهن باشد و در موضوع تردیدی نداشته باشد. کلام طلبی، به مخاطبی گفته می شود که مردد و جویای حکم می باشد؛ یعنی دو طرف موضوع حکم برایش روشن است، ولی نسبت میان آن دو را نمی داند و از وقوع و لا وقوع خبری ندارد. در این گونه گفتارها آوردن تاکید نیست، تا به وسیله آن، هم تردید برطرف شود و هم حکم روشن گردد. اما در کلام انکاری، مخاطب منکر حکم است و می باید تاکیدهایی بر اساس شدت انکار آورده شود. 2 عالمان اسلامی اعتقاد دارند که تاکید، در قرآن و سنت همانند کلام معمول عرب وجود دارد، ولی برخی دیگر بر این باورند که تاکید در قرآن و اخبار وجود ندارد؛ زیرا بازگشت آن به تکرار است و تکرار لغو می باشد. زرکشی گفته، آدمی را یارای آن نیست که بتواند کلام و مقصود خویش را به طور کامل و تمام بیان کند، بدین رو کلام را اعاده و تکرار می نماید، و بدین جهت است که برخی علما منکر وجود تکرار در قرآن شده اند. ولی برخی دیگر بر این باورند که قرآن به زبان قومش نازل شده و خارج از سبک و روش آن نیست، بلکه تاکید نزد علمای بلاغت و فصاحت از شاخص های مهم بلاغت به شمار می رود؛ زیرا در آن فواید بسیار نهفته است، و از طرفی تاکید، مجاز نیست، بلکه خود نوعی حقیقت است

کلمات کلیدی:

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/683451>

